

Resum: Denominació, gènere i identitats

Pilar Rebaque Mas, Advocada. Comissió de Dones Advocades

Denominació: acció de denominar, nom donat, donar un nom a una persona a una cosa. (Diccionari Institut Estudis Catalans).

Gènere: Conjunt de diferències cultures i històriques existents entre dones i homes que no són genètiques ni biològiques, sinó construïdes socialment. (De llengua, diferencia i context, Eulalia Lledó Cunill).

Identitats: Conjunt de característiques que fan que una persona o una comunitat sigui ella mateixa (Diccionari Institut Estudis Catalans).

La llengua no és sexista, el que és sexista és la ideologia, la ment de les persones (Eulalia Lledó Cunill).

Una de les discriminacions més importants que patim les dones, és en el llenguatge. La paraula fa que siguis visible o no. Quan es parla d'economia de la llengua, sempre va en el mateix sentit: deixar de representar sempre la mateixa part de la realitat: les dones.

Sempre es diu que no cal especificar la presència de les dones perquè ja se suposa i s'entén que és dins de la masculina. També es diu que el text seria molt pesat i carregós.

No sempre ha estat així :

Libre Jutge (Forum iudicum) entre 1180 i 1190 primers textos jurídics catalans es pot llegir "Volontat **d'aqel** o **d'aqela** que testa en sa vida".

Llibre de les Costums de Tortosa de 1272 "...e lo dit **servent** o **serventa** per alcuna raó s'exigirà de son senyor o de sa dona dién que no y vol estar".

Llibre de Sent Sorvi (segle XIV) llibre de cuina catalana : "La qual cosa (la cuina) és una de les gentileses que hom deu saber e fer entendre a totes natures de gents: ço és **a homes i a dones**, de qualsevulla estament que sia".

Posteriorment el Baro de Maldà en el seu dietari "Calaix de Sastre" al 1814 "Com los pobles ja respiren alegria.....**molts i moltes** han anat a divertir-se a la Bonanova

El 1815 "Aquesta tarda serà igual lo concurs de **molts i moltes** que aniran a visitar la iglesia de Sant Antoni....."

1816 "**Los quins i quines** han mort, en lo cel descansien les seues ànimes. Algunes tartanes, silles volants i carros ab **gent d'un i altre sexo**, s'hauran ...".

També és fàcil veure que l'ús del masculí ja sigui en singular o en plural per denominar un grup, és una utilització que o bé invisibilitza a les dones o bé les exclou.

I el que és evident, és, que el masculí no inclou el femení, sobre tot quan es tracta de drets i llibertats.

El 1848 sufragi universal "quan les ciutadanes franceses es van voler inscriure a les llistes electorals, els van dir que no ho podien fer perquè l'article deia : "són electors tots els francesos", i l'expressió "francesos" s'havia d'entendre com a "tots els mascles que tenien la ciutadania francesa".

El 1868 a Anglaterra algunes dones emparant-se en la llei de 1850 de Lord Romilly que establí que en els textos legals el gènere masculí incloïa el femení, es van inscriure als registres electorals. No foren admeses a les llistes. Una sentència va especificar que el terme "man" es referia també a les dones quan es parlava de taxes, però no quan es parlava de vot.

L'andocentrisme consisteix en una percepció centrada i basada en normes masculines. És agafar l'home com a mesura de totes les coses. Consisteix en una determinada i parcial visió del món que considera que el que han fet els homes és el que ha fet la humanitat. És pensar que el que és bo per als homes és bo per a la humanitat.. És l'apropiació per part dels homes del que han fet i possibilitat les dones.

Pensar només en els homes quan es parla, quan s'escriu, té indubtables repercussions en els usos de la llengua, és la causa i l'origen d'uns determinats usos de la llengua que tendeix a excloure o a invisibilitzar les dones.

La llengua com a construcció humana que és pot anar canviant i es susceptible de ser modificada de manera conscient, s'ha de fer patent la presència de les dones en la llengua, per donar valor i fer visible el seu paper dins la societat. S'ha d'adaptar el llenguatge i abandonar qualsevol ús discriminatori.

Explicació del treball realitzat per la Comissió de Dones Advocades dins l'ICAB, exemples pràctics.

Pilar Rebaque Mas
Advocada
Comissió de Dones Advocades

Bibliografia:

- De llengua, diferencia i context, Eulalia Lledó Cunill.